

Konferencija za medije povodom odluke Senata Sveučilišta u Zagrebu kojom dosadašnji Sveučilišnom odjelu Hrvatski studiji mijenja pravni status u *Fakultet hrvatskih studija*

Senat Sveučilišta u Zagrebu je 10. prosinca 2019. godine donio Odluku o osnivanju Fakulteta Hrvatski studiji. Sukladno Zakonu o ustanovama, Ministarstvo znanosti i obrazovanja (MZO) kao nadležno ministarstvo u narednih mjesec dana treba izdati Sveučilištu suglasnost na Odluku Senata o osnivanju Fakulteta Hrvatskih studija. Sindikat znanosti smatra da se radi o spornoj odluci koja na više mjesta nije usklađena s pozitivnim pravnim propisima radi čega je Sindikat MZO-u uputio zahtjev za uskratom suglasnosti na istu, odnosno podredno zahtjev za odgodom izdavanja suglasnosti do uskladbe Odluke sa zakonom.

Neusklađenost Odluke sa Zakonom o ustanovama i Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

Zakon određuje da visoko učilište kao javna ustanova ne može započeti s radom prije njegova upisa u sudski registar, odnosno tek nakon tog upisa visoko učilište može početi obavljati djelatnost radi koje je osnovano. Dakle, mogućnost obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja i znanosti uvjetovana je upisom fakulteta u sudski registar. Do današnjeg dana takvog upisa Fakulteta Hrvatskih studija u sudski registar nema. Treba naglasiti da će i mogućnost takvog upisa ovisiti o suglasnosti MZO, koja po našim saznanjima također još nije izdana. Dakle, u ovom trenutku je dovršetak postupka osnivanja Fakulteta na temelju donesene Odluke još uvijek neizvjestan, odnosno ne zna se kada će biti ispunjene pretpostavke da Fakultet počne obavljati svoju djelatnost. Međutim ono što je dodatno otegotno jest činjenica da u Odluci o osnivanju Fakulteta hrvatskih studija stoji da ta Odluka stupa na snagu danom donošenja, a istovremeno su njome stavljeni izvan snage dvije prethodne odluke Sveučilišta (obje od 17. siječnja 2019.): Odluka o promjeni pravnog statusa Sveučilišnog centra Hrvatski studiji u Sveučilišni odjel Hrvatski studiji i Odluka o imenovanju tzv. „privremenih“ tijela Sveučilišnog odjela Hrvatski studiji. Dakle, samom odlukom Senata od 10. prosinca 2019. nisu ispunjene sve pretpostavke za početak rada Fakulteta Hrvatski studiji, a tom je odlukom prestao postojati sveučilišni odjel Hrvatski studiji, iz čega proizlazi da se u ovom trenutku Hrvatski studiji nalaze u pravnom vakuumu.

Neusklađenost sa Zakonom o radu

Odluka o osnivanju Fakulteta HS-a nije usklađena s odredbama članka 137. Zakona o radu (NN br. 93/14, 127/17, 98/19; dalje u tekstu: ZOR). Navedeni članak regulira prenošenje ugovora o radu na novog poslodavca pri statusnim promjenama poslodavca, pri čemu je stavkom 14. tog članka određeno da se odredbe stavaka 1. do 10. članka 137. ZOR-a na odgovarajući način primjenjuju i na ustanove i druge pravne osobe. Slijedom odredaba članka 137. ZOR-a pri statusnim promjenama ustanova pri kojima dolazi do prijenosa djelatnosti na novog poslodavca, **ujedno po sili zakona dolazi i do prijenosa ugovora o radu svih zaposlenika u neizmijenjenom obliku**. Na novog poslodavca se prenose sva prava i obveze iz prenesenog ugovora - bez potrebe bilo kakvih izmjena ili sklapanja novih ugovora – sklopljeni ugovori sa starim poslodavcem po ZOR-u obvezuju i novog. Svrha odredbi članka 137. ZOR-a je upravo zaštita zaposlenika i njihova stečena prava u radnom odnosu u slučaju kada dolazi do statusnih promjena ustanove u kojoj rade.

Suprotno odredbi članka 137. ZOR-a, Odlukom o osnivanju Fakulteta HS-a Senat je ovlastio dekana da sklopi ugovor o radu s dosadašnjim zaposlenicima Hrvatskih studija (članak IX. stavak 9.). Zakon o radu prilikom statusnih promjena poslodavca ne dopušta sklapanje novih ugovora o radu nego nalaže njihov prijenos u odnosu na sve zaposlenike i u neizmijenjenom obliku. Ovo je izričito problematična odredba za Sindikat obzirom bi se moglo dogoditi da se ugovori o radu ne sklope sa svim zaposlenicima odnosno da se sklope pod nepovoljnijim uvjetima za zaposlenike.

Daljnja neusklađenost Odluke sa Zakonom o znanosti i visokom obrazovanju (čl. 54, 59 i 63), Zakonom o ustanovama i Statutom Sveučilišta u Zagrebu

Ne postoji ovlast rektora da bilo kojoj sastavnici svojom odlukom imenuje dekana. On po Zakonu o ustanovama može eventualno imenovati privremenog ravnatelja ustanove sa zadaćom stvaranja pravnih i drugih pretpostavki za početak rada ustanove, ali ne i s mandatom da tu ustanovu vodi nakon što je ona već započela s radom. Prvi dekan novoproglašenog Fakulteta hrvatskih studija ne može biti ceremonijalno imenovan, nego mora biti izabran temeljem poziva i od strane jedinog nadležnog tijela za njegov izbor, a to je Fakultetsko vijeće čiji sastav je definiran Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju i Statutom Sveučilišta, dakle ne može biti proizvoljno određen od rektora ili Senata. Zaposlenici Hrvatskih studija trebali bi uživati bar minimum onog istog prava koje uživaju studenti – da biraju svoje predstavnike u stručno vijeće ustanove. To pravo, koje je zaposlenicima Hrvatskih studija uskraćeno odlukom Senata od 17. siječnja 2019., kada su rektorovom odlukom imenovana tzv. „privremena“ tijela, uživaju ne samo zaposlenici svih drugih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, nego i svih drugih sveučilišta u Hrvatskoj, Europi i širom civiliziranog svijeta. Zaposlenici Hrvatskih studija ta prava nemaju već tri godine, a najnovijom odlukom senata neće ih imati ni dalje. Osim toga, navedenom odlukom Senata stvara se zatvoreni i dirigirani sustav upravljanja ustanovom koji dekanu daje gotovo neograničene ovlasti. Naime, predviđeno je da niti jedan zaposlenik ne može obavljati bilo kakvu funkciju ako ga za taj položaj ne imenuje dekan. Uvriježen je akademski običaj da predstojnike odsjeka, odjela ili zavoda biraju sami njihovi članovi.

Što Sindikat kani poduzeti?

Sindikatu će zbog navedeni zakonskih, ali i drugih problema s osnivanjem nove ustanove, a naročito u vezi s prijenosom ugovora o radu zaposlenika i dopusnicom za rad, od Ministarstva zatražiti hitan nadzor, ali i uskratu suglasnosti na Odluku o osnivanju Fakulteta, do njezinog usklađenja s pozitivnim propisima Republike Hrvatske i Sveučilišta u Zagrebu. Također, Sindikat razmišlja i o drugim pravnim koracima u cilju zaštite prava zaposlenika Hrvatskih studija, ali i javnog interesa.